

Høring – Opplysningsvesnets fond – presteboliger med særlig kulturhistorisk verdi.

Klæbu kommune, Klæbu historielag og Klæbu menighetsråd/fellesråd, ønsker å gi fig. felles uttalelse:

Klæbu prestegård er svært gammel og er regnet for å være et bygdesentrum fra hedensk tid og til i dag. Gårdsnavnet er i dag Klæbu prestegård, men har i perioder opp gjennom tidene med deling og sammenslåinger vært benevnt med By og Nyhus, der By er det gamleste og mest tradisjonsrike.

Det er her lokalisert 24-25 graver fra jernalderen, ellers andre funn fra eldre jernalder. Den før så store Domteighaugen litt sør for kirken peker også bakover til en eldre periode enn vikingetiden.

Klæbu Prestegård, i likhet med Klæbu kirke og herredshusene, inngår i reguleringsplan som spesialområde – offentlig bebyggelse og «park og bevaring». 4 av husene på prestegården er fra 19.des. 1991 fredet av riksantikvaren, etter kulturminnelovens §15 . Hovedlåna (presteboligen) fra 1838, Herrestua fra 1845, stabbur kort etter 1759, mens eldhuset har ukjent alder. Husene på kirkegården danner et 4-kanttun, som er typisk trøndersk. Det ligger nært opp til kirka, som er svært spesiell og er fra 1790. Til sammen danner de en kulturell enhet som det er synd å skille, eller endre på. Området ligger fritt og vakkert til, sentralt i bygda, og har vært et naturlig samlingssted langt tilbake i tid. Historikere mener at om Klæbu i hedensk tid hadde et hov, må det ha ligget her.

Den kulturhistoriske betydningen som Klæbu prestegård, og presten i Klæbu har hatt, understrekes av at stortinget la ett av de 5 lærerseminarene, som ble bestemt opprettet i 1837, til Klæbu prestegård. Hovedbygningen i prestegården ble da bygd i 1838, og de første studentene startet i jan. 1839, hvor seminaret holdt til frem til 1843. Det ble da oppført eget nytt bygg for seminaret, det også på Klæbu prestegårds grunn. Klæbu seminar besto fram til 1892, og 1152 lærere ble uteksaminert i løpet av disse årene.

Prestegården og presten i Klæbu var også sentral i de store begivenhetene i landet i 1814. Jacob Hersleb Darre var prest i Klæbu og Lars Larsen Forseth var klokker i Klæbukirke, og begge ble valgt som utsendinger til Eidsvollsamlingen. 2 av 3 utsendinger fra Søndre Trondhjems Amt var altså fra Klæbu. Det sier noe om den posisjon som Klæbu hadde i regionen. Nevnes kan også at presten Darre opprettet et «Låne Bibliotek» til bruk for almuen i 1804, noe som var et særsyn i den tid.

Totalt ligger det mye kulturhistorie, og verneverdige aspekter i denne saken. Det er så mye samlet på en plass, at en føler det ligger en forpliktelse i å ivareta disse verdiene. Men også i dag ser en det naturlig og svært ønskelig å beholde prestegården som den er, med bolig for presten. Det er nærhet til kirka og nære kirkestua (det nye herredshuset) på motsatt side. Det er en fin plass å bo på, skjermet for trafikk, samtidig sentralt, med fin utsikt utover bygda. Å dele et slikt lukket tun på flere eiere ser en også som vanskelig og konfliktfullt.

Klæbu kommune

Klæbu historielag

Klæbu enighetsråd/fellesråd

Jarle Martin Gundersen

Alf Steinar Tømmervold

Nils A. Grendstad

Ordf.

Leder

leder

Vedlegg: Jacob Hersleb Darre og Klæbu prestegård. Av Svein Henrik Pedersen.